

Celem projektu jest odpowiedź na pytanie, jakie czynniki determinują zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń jednostek w Polsce zarówno pomiędzy grupami zawodowymi, jak w ramach poszczególnych grup.

Prowadzone w tym projekcie analizy oparte zostaną na nowopowstałej bazie ujednoczonych danych o wynagrodzeniach w Polsce, stworzonej w ramach projektu NCN (nr DEC-2013/09/B/HS4/01304). Powstała ona poprzez połączenie informacji statystycznej zawartej w dwóch zbiorach danych indywidualnych: Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) oraz Badania Struktury Wynagrodzeń według Zawodów (BSW), które ze względu na ograniczenia nie pozwalają na analizę faktycznego rozkładu dochodów w Polsce.

Dane BAEL dotyczące wynagrodzeń ze względu na niechęć respondentów, w szczególności osób o wyższych dochodach, do udzielania odpowiedzi na pytanie o wynagrodzenia, są silnie obciążone w dół. Dodatkowo, bardzo niski odsetek odpowiadających na pytanie o płace wśród osób o wyższych dochodach sprawia, że dane te nie muszą być reprezentatywne w skali kraju. Dane pochodzące z BSW są w pełni wiarygodne, pochodzą bowiem ze sprawozdań podmiotów gospodarczych. Jednak, badanie obejmuje podmioty zatrudniające co najmniej 10 osób, dane z BSW nie są reprezentatywne dla osób pracujących w gospodarce.

Połączenie obu zbiorów danych umożliwiło uzyskanie unikatowej bazy danych o wynagrodzeniach pracowników, reprezentatywnej dla całej gospodarki. Baza zawiera informacje o miesięcznych wynagrodzeniach netto oraz dokładne informacje o indywidualnych cechach pracowników (wiek, płeć, wykształcenie, staż pracy, zawód), jak i miejscu pracy (sektor ekonomiczny, sektor własności, wielkość firmy, województwo).

W oparciu o powyższą bazę sprawdzimy, jakie są faktyczne relacje wynagrodzeń kobiet oraz jak zmieniały się one w czasie. Odpowiemy również na pytanie, jakie czynniki determinują różnice płacowe pomiędzy grupami zawodowymi oraz wewnątrz nich.

Pierwszym zadaniem będzie rozbudowa ujednoczonej bazy danych jednostkowych. W ramach tego zadania zamierzamy rozszerzyć istniejącą bazę obejmującą lata 2006, 2008 i 2010 o dane z lat 2012 i 2014.

Drugie zadanie to ocena efektu, jaki dla sytuacji młodych osób na rynku pracy miało zastąpienie dwustopniowego systemu edukacji systemem trzystopniowym. Celem wprowadzenia gimnazjów było wyrównanie szans edukacyjnych, szczególnie młodzieży z obszarów wiejskich. Zamierzamy zweryfikować, czy zmiana ta przyniosła zamierzony efekt.

W trzecim zadaniu badawczym podjęta zostanie analiza wpływu wzrostu płacy minimalnej na rozkład dochodów kobiet i mężczyzn w Polsce oraz wysokość międzypłciowej luki płacowej w przekroju grup zawodowych. Prowadzone badania międzynarodowe wskazują, że ponieważ wśród osób o najniższych wynagrodzeniach jest większa liczba kobiet niż mężczyzn, jednym z możliwych efektów podwyższenia płacy minimalnej może być zmniejszenie międzypłciowej luki płacowej.

Zadanie czwarte to analiza luki płacowej między kobietami a mężczyznami uwzględniająca premię za ryzyko zawodowe. Badania tego typu są bardzo rzadkie i zgodnie z naszą najlepszą wiedzą w Polsce jeszcze nie zostały przeprowadzone. Zamierzamy oszacować część wynagrodzenia wynikającą z zatrudnienia w warunkach zwiększonego ryzyka, tzn. w zawodach, w których prawdopodobieństwo doznania uszczerbku na zdrowiu podczas pracy jest relatywnie wysokie.

W zadaniu piątym podjęta zostanie próba odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu zmiany struktury wiekowej osób pracujących w poszczególnych grupach zawodowych przełożyły się na przeciętny poziom wynagrodzeń. Literatura dotycząca tego tematu nie wskazuje jednoznacznego wpływu struktury wiekowej na poziom wynagrodzeń.

Przegląd literatury pokazał, że w tych obszarach badawczych brakuje pogłębionych analiz. Poniższy projekt zamierza wypełnić te luki badawcze. W oparciu o unikatowy zbiór ujednoczonych danych dotyczących struktury zatrudnionych i poziomu wynagrodzeń w Polsce zostaną przeprowadzone analizy wpływu wybranych działań podejmowanych na polskim rynku pracy na jego funkcjonowanie. Projekt będzie miał zatem kluczowe znaczenie z badawczego punktu widzenia oraz pozwoli na sformułowanie rekomendacji dla polityki wynagrodzeń w Polsce.